

En funktionshinderspolitik för ett jämlikt och hållbart samhälle

Folkbildningsrådet har fått Myndigheten för delaktighets, MFD:s, förslag på struktur för genomförande, uppföljning och inriktning inom funktionshindersområdet på remiss.

Folkbildningsrådet konstaterar att rapporten helt har utelämnat folkbildningens arbete för deltagare med funktionsnedsättning och möjligheter som resurs i funktionshinderspolitiken. Folkbildningsrådet lämnar inga synpunkter för förslaget men vill med detta remissvar lyfta fram det arbete som görs inom folkbildningen.

Folkbildningspolitiken

I regeringens proposition Allas kunskap Allas bildning (prop. 2013/14:172) sägs att folkbildningen ska vara tillgänglig för, att kunskap och bildning stärker människan samt att folkbildningen bidrar till individens personliga utveckling.

Riksdagen har fastställt ett särskilt mål för folkbildningspolitiken:
Folkbildningen ska ge alla möjlighet att tillsammans med andra öka sin kunskap och bildning för personlig utveckling och delaktighet i samhället.

Riksdagen har även beslutat om statens syfte med statsbidrag till folkbildningen och har gett folkbildningen i uppdrag att:

*stödja verksamhet som bidrag till att stärka och utveckla demokratin,
bidra till att göra det möjligt för en ökad mångfald människor att påverka sin livssituation och skapa engagemang för att delta i samhällsutvecklingen,
bidra till att utjämna utbildningsklyftor och höja bildning- och utbildningsnivån i samhället,
bidra till att bredda intressen för och öka delaktigheten i kulturlivet.*

Folkbildningsrådets uppdrag

Folkbildningsrådet har av riksdag och regering anförtrotts uppgiften att besluta om fördelning av statsbidrag till folkhögskolor och studieförbund. Folkbildningsrådets styrelse fastställer årligen statsbidragsvillkor vilka bland annat innefattar att såväl folkhögskolor som studieförbund ska arbeta aktivt för att nå deltagare som har en funktionsnedsättning. För studieförbunden fördelas 8 procent av statsbidraget som ett tillgänglighetsbidrag vars syfte är dels att ge studieförbunden möjlighet att utveckla sin verksamhet så att den är tillgänglig för personer med funktionsnedsättning och i behov av särskilt stöd, dels för att täcka merkostnader för pedagogiskt stöd i verksamheten. För folkhögskolorna fördelas 8 procent i förstärkningsbidrag som avser pedagogiska insatser för deltagare med funktionsnedsättning. Båda bidragen är viktiga för att göra folkhögskolestudier respektive deltagande i studieförbundens verksamheter tillgängliga för personer med funktionsnedsättning. Folkhögskolorna kan därutöver ansöka om medel hos Specialpedagogiska skolmyndigheten, SPSM, för bland annat assistenter och deltagarnas resor.

Personer med funktionsnedsättning har en given plats inom folkbildningen. Studieförbund och folkhögskolor har en lång tradition av samarbete med handikapporganisationer, som i många fall är medlemmar i studieförbunden eller huvudmän för folkhögskolor. Folkbildningen arbetar för att ge alla, oavsett förutsättningar, möjlighet till ett livslångt lärande.

Studieförbunden har rapporterat att drygt 7 procent av deltagarna i studiecirkel 2015 har någon funktionsnedsättning. För 2015 har folkhögskolorna rapporterat att 35 procent av deltagarna i allmän kurs respektive 14 procent i särskild kurs har funktionsnedsättning.

Folkbildningens ansvar inom funktionshinderspolitiken

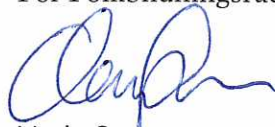
MFD föreslår att statliga myndigheters ansvar inom funktionshinderspolitiken ska styras enbart genom förordning 2001:526. Förordningen revideras utifrån föreslagna ändringar. Sektorsansvaret stryks i berörda myndigheters instruktion. Vidare föreslås att MFD får i uppdrag att ta fram en mall som ska utgöra stöd för myndigheternas planer i enlighet med förslaget i 2–3 § i förordning 2001:526.

Folkbildningsrådet är en ideell förening med vissa myndighetsuppdrag. Enligt regeringens riktlinjer ska Folkbildningsrådet årligen i en rapport redovisa en samlad bedömning av hur de fyra syftena med statsbidraget har uppnåtts. Redovisningen ska utgå från de resultatindikatorer som anges i

budgetpropositionen för 2017 (prop. 2016/17:1 utg. omr. 17 avsnitt 17.3.1). En av dessa indikatorer är andel deltagare med funktionsnedsättning i folkhögskolornas långa kurser (allmän och särskild) respektive i studiecirkel. Vidare ska Folkbildningsrådet i sin årsredovisning ange hur många deltagare i folkhögskolans respektive studieförbundens verksamhet som har funktionsnedsättning.

Redan idag har Folkbildningsrådet ett rapporteringsansvar avseende antalet deltagare med funktionsnedsättning i verksamheten. Tyvärr är folkbildning inte synlig i MFD:s uppföljning. Folkbildningen kan och vill bidra till utveckling av funktionshinderspolitiken. Folkbildningen gör idag stora insatser som bidrar till att uppfylla målen för funktionshinderspolitiken och bör därför framgent ses om en viktig del i regeringens strategi för genomförandet. Folkbildningsrådet föreslår att återrapportering av folkbildningens insatser för personer med funktionsnedsättning tydliggörs genom att detta skrivs in som en särskild insats i regeringens riktlinjer för Folkbildningsrådet i fråga om användning av anslaget 14:1 Bidrag till folkbildningen och anslaget 14:3 Särskilda insatser inom folkbildningen inom utgiftsområde 17.

För Folkbildningsrådet

Maria Graner
Generalsekreterare